

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ ความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตได้อย่างมีเหตุผล และยังเป็นพื้นฐานของการพัฒนาความคิดเพื่อสร้างความสำเร็จในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (อัมพร ม้าคนอง, 2536 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 1) ที่กล่าวว่า คณิตศาสตร์เป็นศาสตร์หนึ่งที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ทำงานอย่างเป็นระบบ มีหลักการ และมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คืออย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยเหลือ คาคการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ถึงแม้ว่าคณิตศาสตร์จะมีความสำคัญมากดังที่กล่าวมา แต่ในปัจจุบันกลับพบว่า การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นได้จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละของวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนโรงเรียนรณรงค์ที่เรียนจบช่วงชั้นที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ประจำปี พ.ศ. 2552 ได้คะแนนเฉลี่ย 25.49 % ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ประจำปี พ.ศ. 2553 ได้คะแนนเฉลี่ย 11.17 % (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2551 : 125) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กรมวิชาการตั้งไว้คือ 50% (กรมวิชาการ, 2544 : 12) ซึ่งจากรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ ควรได้รับการปรับปรุง ผลการทดสอบทางการศึกษาดังกล่าว ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆ ที่พบว่า วิชาที่ต้องมีการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน คือ วิชาคณิตศาสตร์ (กองวิจัยทางการศึกษา, 2541 : 43) ซึ่งธีรนาถ ธงงาม (2548 : 2) ได้กล่าวว่า การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุงนั้น อาจเนื่องมาจาก ครูยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างลึกซึ้ง และไม่แสดง

ความสอดคล้องกับชีวิตประจำวันให้นักเรียนเห็น ดังนั้นนักเรียนจึงมองไม่เห็นความสำคัญและไม่เกิดการเรียนรู้ตามที่ครูต้องการ สุวีตนา เอี่ยมอรพรรณ (2549 : 9) ได้กล่าวอย่างสอดคล้องกันว่า สารสำคัญของคณิตศาสตร์ คือ มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม จึงมีความเข้าใจผิดได้ง่าย

มโนทัศน์ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Concept ในภาษาไทยมีการเรียกแตกต่างกันออกไปแต่มีความหมายเช่นเดียวกัน ได้แก่ ความคิดรวบยอด แนวคิด มโนภาพ มโนคติ มโนมติ หรือสังกัป ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า “มโนทัศน์” ซึ่งมีนักการศึกษา นักจิตวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ให้ความหมายของคำว่า “มโนทัศน์” ไว้หลากหลาย ซึ่งบุญนุช กุลเพชร (2552 : 8) ได้ให้ความหมาย “มโนทัศน์” หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความคิดที่ได้รับจากประสบการณ์ต่างๆแล้วสามารถสรุปและแยกประเภทความสัมพันธ์ของเรื่องต่างๆเหล่านั้นเป็นหมวดหมู่ได้ และสามารถนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับนั้นไปใช้แก้ปัญหาตามสถานการณ์ต่างๆได้อย่างถูกต้อง

มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของผู้เรียน อัมพร ม้าคนอง (2536 : 2-3) ได้กล่าวว่า ผู้เรียนที่ขาดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ แต่เรียนโดยการท่องจำ ทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์แบบซ้ำๆ หรือแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการที่คุ้นเคยกับที่สอนในห้อง จะไม่เข้าใจความหมาย ที่มา ความสำคัญ และการใช้งานของเนื้อหาคณิตศาสตร์ที่เรียน ทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้คณิตศาสตร์ในระดับต่างๆ ไปใช้ในสถานการณ์ในชีวิตประจำวันซึ่งแตกต่างจากสถานการณ์ในห้องเรียนได้ มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีความหมายและมีประโยชน์มากกว่าเป็นเพียงวิชาที่ว่าด้วยการคิดคำนวณเกี่ยวกับตัวเลข และการดำเนินการซ้ำๆ ผู้เรียนที่มีมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ดีมักเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาคณิตศาสตร์อย่างถ่องแท้ สามารถอธิบายความรู้เหล่านั้นได้อย่างชัดเจน และสามารถนำความรู้เหล่านั้นไปแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้อย่างสมเหตุสมผลด้วยความสำคัญข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจำเป็นต้อง

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษว่า “Misconceptions” ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า “มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน” ไว้หลากหลาย ดังเช่น เอชล๊อค (Ashlock. 2010 : 121) ได้ให้ความหมายมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ว่า การเข้าใจผิด อาจเกิดจากความผิดพลาดของกฎ หรือตามลักษณะทั่วไปหรือผลของการตีความที่สอดคล้องทางเลือกของความคิดทางคณิตศาสตร์ เด็กยังมีบางสิ่งที่ยังไม่ได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับ

การเรียนรู้คณิตศาสตร์ ดิวส์ (Drews. 2005 : 11-17) ได้กล่าววามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน หมายถึง ความเชื่อและความเข้าใจที่ได้มาจากแนวความคิดหรือความรู้ที่แตกต่างไปจาก ข้อตกลงที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนอาจเกิดขึ้นก่อนหรือระหว่าง การเรียนรู้ โดยที่นักเรียนไม่รู้ว่าตนเองมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนอย่างไร และครูเองก็ไม่มีเวลา พอที่จะวินิจฉัยนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ทุกๆเนื้อหา หรือทุกๆทักษะ มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ทางคณิตศาสตร์ เป็นความคิดสำคัญและความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ อันเกิดจาก การได้รับมาจากประสบการณ์ที่ไม่ถูกต้อง ไม่ชัดเจนของแต่ละบุคคลซึ่งยากต่อการแก้ไข เปลี่ยนแปลงอาจเนื่องมาจากความแตกต่างของนักเรียนทั้งทางด้านสติปัญญา ความถนัด ความ สนใจรวมทั้งความบกพร่องในการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งได้นำไปสู่ปัญหาสำคัญ ได้แก่การที่นักเรียนมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (สิริพร ทิพย์คง. 2545 : 12) เนื่องจากธรรมชาติ ของวิชาคณิตศาสตร์นั้นมีลักษณะเป็นนามธรรมและใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย จึงเป็น เรื่องยากที่จะทำให้นักเรียนเข้าใจและจดจำรายละเอียดของคณิตศาสตร์ได้ทั้งหมดด้วยเหตุนี้ วิชาคณิตศาสตร์จึงได้ชื่อว่าเป็นวิชาที่ยากจึงส่งผลให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควรดังนั้นในกระบวนการเรียนการสอนครูจะต้องมุ่งเน้นที่จะสอนให้นักเรียนรู้จักคิดรู้จัก วิเคราะห์ และรู้จักแก้ปัญหาตลอดจนเกิดมโนทัศน์ที่ถูกต้องในเนื้อหาที่เรียนเพราะการเกิด มโนทัศน์ที่ถูกต้องจะเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่านักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนเป็นอย่างดีและ สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่นักเรียนเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนใน เนื้อหาที่เรียนก็ย่อมส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ทั้งปัจจุบันและอนาคตเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นมโนทัศน์ ทางคณิตศาสตร์จึงมีความคิดสำคัญเกี่ยวกับเนื้อหาคณิตศาสตร์เฉพาะ ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ แท้จริงเกี่ยวกับเนื้อหาคณิตศาสตร์มโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์จึงมีความสำคัญต่อการเรียน คณิตศาสตร์ของผู้เรียน การที่ผู้เรียนขาดมโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์และเรียน โดยการท่องจำ ทำ แบบฝึกหัดคณิตศาสตร์แบบซ้ำ ๆ หรือแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้กระบวนการที่คุ้นเคยกับที่ สอนในห้องจะไม่เข้าใจความหมาย ที่มา ความสำคัญ และการใช้งานของเนื้อหาคณิตศาสตร์ที่ เรียนทำให้ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้คณิตศาสตร์ในระดับต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวัน (อัมพร ม้าคนอง. 2536 : 2-3) จากความแตกต่างในด้านสติปัญญา ความถนัด ความสนใจของนักเรียน รวมทั้งความบกพร่องในการสอนทำให้นักเรียนมีมโนทัศน์ที่ คลาดเคลื่อน ซึ่งมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนนี้อาจเกิดก่อนหรือในระหว่างการเรียนรู้ก็ได้ ส่งผลให้ นักเรียนสอบไม่ผ่าน หรือได้คะแนนไม่ดี หมดก่ำตั้งใจ และมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาที่เรียน นอกจากนี้ยังเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้มโนทัศน์ที่สูงขึ้น ฉะนั้นความพยายามวินิจฉัยมโน

ทัศน์ที่คลาดเคลื่อนทางคณิตศาสตร์จึงมีที่มาอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการไม่เป็นทางการ เช่น สังเกต สอบถามเป็นรายบุคคล ตรวจสอบแบบฝึกหัด แต่เนื่องจากครูผู้สอนมีภารกิจงานต่าง ๆ นอกเหนือจากการสอนมาก จึงไม่ค่อยมีเวลาตรวจสอบบทเรียนที่คลาดเคลื่อนให้นักเรียนได้อย่างทั่วถึง จะเห็นได้ว่าถ้านักเรียนมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนหรือผิดพลาด จะทำให้นักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในระดับสูงขึ้นและนอกจากการเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่จะเกิดขึ้นซ้ำหรือไม่เกิดเลย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความล้มเหลวในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในที่สุด

นอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนคณิตศาสตร์คือ ข้อผิดพลาด (Error) ซึ่งเป็นผลอันเกิดจากการขาดความระมัดระวัง ขาดความรอบคอบ ขาดการเอาใจใส่ ขาดความตระหนัก ขาดการไตร่ตรองในการให้เหตุผล แปลความสัญลักษณ์หรือเนื้อหาผิดพลาดด้วยขาดประสบการณ์ ขาดประสบการณ์หรือเนื้อหาคณิตศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนของนักเรียน ดิวส์ (Drews. 2009 : 14) หรือเกิดจากครู เช่นการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมวุฒิภาวะและพัฒนาการทางปัญญาของผู้เรียน หรือ การใช้แหล่งเรียนรู้ในบริบทที่ไม่เหมาะสม (Cockburn. 1999 : 61) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดของเด็กในการปัญหาทางคณิตศาสตร์เหล่านี้ มีความหมายต่อการสอนอย่างมากเพราะจะเป็นแนวทางให้ครูได้พัฒนามโนทัศน์ทางคณิตศาสตร์ที่ถูกต้อง และช่วยให้ลดปัญหาการเรียนของนักเรียน เพราะครูทราบสาเหตุของความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ดิวส์ (Drews. 2009 : 16) ได้กล่าวว่าเมื่อความผิดพลาดของนักเรียนได้ปรากฏแสดงว่าการเรียนรู้ของพวกเขา กำลังจะเริ่มขึ้นและสามารถทำให้คงทนได้ในภายหลัง และจากการศึกษาข้อบกพร่องจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆพบว่า นักเรียนเกือบทุกคนมีข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่ว่า นักเรียนที่เรียนอ่อนปานกลางหรือแม้แต่ นักเรียนที่เรียนเก่งและเรื่องที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาดมากเรื่องหนึ่งคือเรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย (เวชฤทธิ์ อังกะนภัทร ขจร. 2551 : 20) และพร้อมพรรณ อุคมสิน (2544 : 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการหามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ว่า ในการสอนคณิตศาสตร์ครูผู้สอนมักประสบปัญหาเรื่อง นักเรียนมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนหรือมีสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน ซึ่งถ้ามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนนั้นไม่ได้รับการแก้ไขก็จะส่งผลต่อความล้มเหลวในการเรียนเนื้อหานั้นๆ และเนื้อหาที่ต่อเนื่องต่อไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องหาวิธีการอันใดที่จะทำให้มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนต่างๆ ของนักเรียนลดน้อยลง ซึ่งจะเป็นการช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนทางคณิตศาสตร์และข้อผิดพลาดทางการเรียนของนักเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาข้อผิดพลาดนี้ไปใช้ในการแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวให้กับนักเรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป และจากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนส่วนมากมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในเนื้อหา เรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวยซึ่งพบจากการทำแบบฝึกหัดในแต่ละเรื่องย่อย แบบทดสอบหลังเรียน และการตอบคำถามของนักเรียนระหว่างเรียนและการนำไปใช้ในระดับที่สูงขึ้นไป ถ้าไม่วิเคราะห์และหาแนวทางการแก้ปัญหา มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนให้กับผู้เรียนก็จะส่งผลกระทบต่อ การเรียนเรื่องอื่นๆ อีกด้วยและยังทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไม่ดีเท่าที่ควร จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิเคราะห์มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาดทางคณิตศาสตร์ เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนมีมโนทัศน์ที่ถูกต้องและเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาดทางคณิตศาสตร์ เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนร่องคำ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาแบบรูปของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาด
2. เพื่อศึกษาสาเหตุของการเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาด
3. เพื่อหาแนวทางการแก้ไขการเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาด

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 120 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาดทางการเรียนคณิตศาสตร์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม รหัสวิชา ค31202 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนพ.ศ. 2554 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน (Misconception) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่ถูกต้อง ผิดจากความเป็นจริง จึงส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และนำไปใช้ไม่ถูกต้อง

ข้อผิดพลาด (Error) หมายถึง การเข้าใจไม่ตรงตามความเป็นจริงซึ่งอาจเกิดจากการสื่อสารข้อความหมายและการถ่ายทอดวิชาความรู้ของผู้สอนซึ่งขาดความระมัดระวัง เช่น การใช้เทคนิควิธีลัดหรือวิธีการต่างๆซึ่งอาจจะบิดเบือนจากความเป็นจริงทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจผิดและกีดจํานำไปใช้จากประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ สาเหตุเหล่านี้นักเรียนมองเห็นแนวทางแก้ไข จึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

การวิเคราะห์มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาด หมายถึง การแยกแยะระหว่างความเข้าใจผิดและลักษณะการนำไปใช้ที่ไม่ถูกต้องตามกฎ กติกา บทนิยาม การแก้ปัญหาและการแปลภาษาจากสิ่งที่กำหนดให้ เรื่อง เรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แบบรูปของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน หรือ ข้อผิดพลาด หมายถึง ลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน หรือ ข้อผิดพลาดที่พบจากการวิเคราะห์แบบทดสอบของนักเรียน เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามกรอบแนวคิดของ โมว์โซวิทซ์ และคณะ (Movshovitand others. 1987 : 4 – 17) มีทั้งหมด 5 ด้าน คือด้านการใช้ข้อมูลผิด (Misused data) ด้านการตีความด้านภาษา (Misinterpreted language) ด้านการบิดเบือนทฤษฎีบท กฎ สูตร บทนิยาม และสมบัติ (Distorted theorem or definition) ด้านขาดการตรวจสอบในระหว่างการแก้ปัญหา (Unverified solution) ด้านข้อผิดพลาดในเทคนิคการทำ (Technical error)

การใช้ข้อมูลผิด (Misused data) หมายถึง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการที่นักเรียน ใช้ข้อมูลที่ไม่จำเป็นในการทำแบบทดสอบ ขาดการเอาใจใส่ ขาดความรอบคอบ ขาดความตระหนัก ขาดการไตร่ตรองในการใช้ข้อมูล หรืออาจเกิดจากครุ เช่น การจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวุฒิภาวะและพัฒนาการทางปัญญาของผู้เรียน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ในบริบทที่ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา

การตีความจากโจทย์ (Misinterpreted Problem) หมายถึง มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการตีความ เช่นการตีความจากโจทย์ปัญหาเป็นประโยคสัญลักษณ์ไม่ถูกต้องการนำข้อมูลที่ผิดหรือโจทย์ไม่กำหนดมาใช้ในการคำนวณ ไม่ใช่ข้อมูลที่โจทย์กำหนด เขียนหรือแปลความหมายของสิ่งที่โจทย์กำหนดให้หรือสิ่งที่โจทย์ให้หาไม่ครบ เกิน ไม่ชัดเจนหรือผิดพลาด และนำข้อมูลที่โจทย์กำหนดให้มาใช้ผิด

การบิดเบือนทฤษฎีบท กฎ สูตร บทนิยาม และสมบัติ (Distorted theorem or definition) หมายถึง มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในด้าน การขาดความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีบท กฎ สูตร บทนิยาม และสมบัติต่าง ๆ จดจำทฤษฎีบท กฎ สูตร บทนิยาม และสมบัติต่าง ๆ ผิดอันมีสาเหตุมาจากความเข้าใจที่ได้มาจากแนวความคิดหรือความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ คลุมเครือ

ขาดการตรวจสอบในระหว่างการแก้ปัญหา (Unverified solution) หมายถึง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากขาดความรอบคอบในการทำแบบทดสอบ หรือ ขั้นตอนในการทำแบบทดสอบถูกต้อง แต่คำตอบผิด หรือทำแบบทดสอบไม่เป็นเสร็จ หรือขั้นตอนในการทำแบบทดสอบผิด แต่คำตอบถูก

ข้อผิดพลาดในเทคนิคการทำ (Technical error) หมายถึง ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการขาดความระมัดระวังในการคิดคำนวณทำผิดคำสั่งโดยหาคำตอบในสิ่งที่โจทย์ไม่ได้ถาม คัดลอกโจทย์ผิดขาดการไตร่ตรองในการให้เหตุผล ขาดความระมัดระวัง และขาดความรอบคอบในการทำแบบทดสอบ

สาเหตุของการเกิด มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาด หมายถึง ที่มาของการเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาดที่พบ ได้มาจากผลการสัมภาษณ์และการวิเคราะห์แบบทดสอบ เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แนวทางแก้ไข มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาด หมายถึง วิธีการที่จะป้องกันการเกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนหรือข้อผิดพลาด หรือการสร้างมโนทัศน์ที่ถูกต้องทาง

คณิตศาสตร์ เรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการศึกษาจากสาเหตุ แล้ว นำหลักการหรือทฤษฎีการเรียนรู้คณิตศาสตร์มาแก้ไข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อสนเทศในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพื่อ ไม่ให้เกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและข้อผิดพลาดในเรื่องเรขาคณิตวิเคราะห์และภาคตัดกรวย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนร่องคำ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY